

**Трансформац|я
б|бл|отечних
послуг в умовах
сучасних виклик|в**

КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ
ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ

Трансформація бібліотечних послуг в умовах сучасних викликів

Підсумки обласного етапу
Всеукраїнського соціологічного дослідження

Кропивницький — 2021

УДК 024

Т 65

Трансформація бібліотечних послуг в умовах сучасних викликів: підсумки обласного етапу Всеукраїнського соціологічного дослідження «Трансформація надання культурних послуг бібліотеками України для дітей в умовах сучасних викликів» / Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка; уклад., комп'ют. верстка Н. І. Растворгуєва; відп. за вип. Т. С. Манжула. – Кропивницький, 2021. – 21 с., діагр.

Видання містить узагальнені результати обласного етапу Всеукраїнського соціологічного дослідження «Трансформація надання культурних послуг бібліотеками України для дітей в умовах сучасних викликів», учасниками якого стали керівники бібліотек для дітей Кіровоградської області.

© Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка

Зміни, що відбуваються у суспільстві, є потужними чинниками трансформації бібліотек. Сучасні реалії змушують ламати існуючі стереотипи, передбачати нові підходи і пріоритети в організації обслуговування користувачів. В умовах реформування адміністративно-територіального устрою країни важливим напрямом розвитку спеціалізованих бібліотек для дітей є формування ними нової концепції своїх функцій; розширення набору культурних послуг. І тим самим, перетворення бібліотек для дітей у відкриті для громади простори для комунікації, дозвілля та гуманітарного розвитку.

З метою вивчення стану функціональних можливостей бібліотек для дітей об'єднаних територіальних громад з надання бібліотечно-інформаційних послуг дитячому населенню НБУ для дітей у 2020 р. провела моніторинг «Функціональні можливості бібліотек для дітей в об'єднаних територіальних громадах України».

Своєрідним продовженням моніторингу стало здійснене у 2021 р. Всеукраїнське соціологічне дослідження «Трансформація надання культурних послуг бібліотеками України для дітей в умовах сучасних викликів».

Мета – вивчення змін бібліотечного обслуговування з надання культурних послуг дитячому населенню країни відповідно до функціональних можливостей спеціалізованих бібліотек для дітей.

Завдання – вивчити спектр надання послуг спеціалізованими бібліотеками для дітей в умовах реформування адміністративно-територіального устрою країни та після запровадження карантинних обмежувальних заходів із запобігання розповсюдження COVID-19.

Співорганізатором проведення дослідження в області виступила Кіровоградська ОДБ ім. Т.Г. Шевченка. Бібліотеки для дітей стали учасниками дослідження. Проводилося опитування в онлайн-режимі на базі сервісу «Google Форми» НБУ для дітей. У анкетуванні взяли участь керівники 26 бібліотек для дітей: обласної, 8 селищних, 14 міських, 2 сільських, 1 районної.

Розподіл респондентів за посадами: 3 директори, 1 в. о. директора, 6 заступників директорів з питань обслуговування дітей, 10 завідувачів бібліотек-філій, 2 провідні бібліотекарі та 4 бібліотекарі.

Стаж роботи: 96,2% керівників працюють більше 25 років, 3,8% – до 3-х років.

«Анкета фахівця» містила 15 питань, окремі з яких були множинними, тобто мали в собі кілька питань.

На питання «Чи можна вважати вашу бібліотеку комфортним місцем з отримання культурних послуг? (рис. 1) дає змогу зробити висновок, що 88,5% респондентів вважають бібліотеку комфортним місцем з отримання культурних послуг для відвідувачів.

Рис.1 Результат опитування щодо комфортності отримання культурних послуг

«Як змінилася якість надання культурних послуг у вашій бібліотеці за останні два роки (2020-2021 pp.)?» – 57,7% керівників вказали, що «покращилася», 34,7% – «залишилася без змін», 3,8% – «важко відповісти», 3,8% – «погіршилася», як це видно з рис. 2.

Рис. 2 Зміни в якості надання культурних послуг

«Чи є доступ до культурних послуг для дітей з інвалідністю?»

57,7% опитуваних відповіли, що є доступ до культурних послуг для дітей з інвалідністю: заклади обладнані кнопкою виклику працівника і пандусом чи мають один з цих засобів;

15,4% закладів мають обмежені можливості в обслуговуванні цих категорій дітей;

26,9% вказали «немає», як це показано на рис. 3.

Рис. 3 Наявність доступу до культурних послуг дітей з інвалідністю

Відповіді на питання «Які культурні послуги окрім традиційного бібліотечного обслуговування надає ваша бібліотека? (натисніть не менше 5 позицій)» продемонстрували, що бібліотеки для дітей швидко та оперативно трансформувалися під запити свого головного користувача та розширили діапазон послуг. Значна кількість сервісів у бібліотеках стає віртуальною та поширюється ціла низка послуг, в основі яких – **використання цифрових технологій**.

Нагадаємо: бібліотечна послуга – результат діяльності бібліотеки із задоволення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних чи рекреаційних потреб користувачів.

Серед учасників опитування **96,2%** назвали **136 послуг**, що надаються користувачам. У числі **послуг бібліотек**:

*«користування комп’ютером» – вказали **40%** респондентів;

*«навчання комп’ютерній грамотності», у т.ч. навчання цифровій грамотності на онлайн-платформі «Дія. Цифрова освіта» – **20%** респондентів;

*«безплатний доступ до інтернет-мережі», безпровідної локальної мережі «Wi-Fi» – **32%**;

*інтернет-послуги: «бронювання видань, онлайн-послуги для віддалених користувачів; консультування та допомога в оплаті комунальних платежів, придбання квитків на транспорт; знайти лікаря; отримання е-послуги від держави; навігація на порталі «Дія»; виготовлення: рефератів і сценаріїв на замовлення, оголошень і буклетів, набір тексту і роздруківка матеріалів тощо» – **40%**;

*надання комп’ютерних засобів зв’язку для спілкування через skype, google meet, google hangouts, фейсбук messenger тощо – **11,5%**;

*задоволення інформаційних потреб читачів: «підготовка довідок, пошук інформації та перенесення її на носії, консультативна допомога при пошуку і виборі джерел інформації; отримання інформації через соціальні мережі і сайт бібліотеки;

довідкові послуги в режимі чату; ПДБ в бібліотеці (пункт доступу громадян до офіційної інформації в мережі «Інтернет») – **52%**;

*надання безкоштовного доступу до е-ресурсів бібліотеки, створених і розміщених на сайтах і сторінках в соціальних мережах у 2020-2021 рр. – **72%**;

*створення медіапродуктів: буктрейлери, відеоролики, слайд-шоу – **24%**;

*«обладнання зон» у закладах: для роботи з власними мобільними пристроями; ігрових (настільні і відео); для малювання і творчості; сімейний ігровий майданчик; центр розвитку дитини; куточок малюка «Мама+Я»; фотозони; контактний зоопарк – **28%**;

*проведення майстер-класів (в приміщенні і за межами бібліотек, віртуально, з запрошенням спеціалістів, на замовлення) – **38,5%**;

*театрализовані дійства, лялькові вистави реально і онлайн (Книготеатр «Буратіно», ляльковий театр для наймолодших тощо) – **19,2%**;

*заняття в бібліотечних гуртках і клубах, у т.ч. доступ до занять в режимі чат мобільного додатку «Viber» – **44%**.

Серед послуг також: реалізація проектів соціальної дії; послуга «Книга – додому» для дітей з інвалідністю; «Бібліогувернер»; перегляд фільмів і мультфільмів; безпекові заходи для дітей; мистецькі виставки, презентації творчості читачів; соціокультурні заходи та конкурси; інтерактивні заходи на відкритому просторі (вуличні свята, акції, флешмоби тощо); розважальні програми для дітей різного віку.

Бібліотечні заходи відбувалися, як у реальному часі, так і у форматі онлайн. Перевага – активним формам роботи.

Усі респонденти відповіли на питання «*Які послуги, на Вашу думку, мали б увійти до складу обов'язкового базового набору культурних послуг у вашій бібліотеці? (натисніть не менше 5 позицій)*» Названо 130 послуг, які співзвучні із відповідями на попереднє питання анкети та застосовуються на практиці.

Пропонується до складу обов'язкового базового набору культурних послуг внести:

- доступ до бібліотечного фонду; надання інформації про склад бібліотечних фондів через довідково-пошуковий апарат;
- надання доступу до мережі «Інтернет» та електронних ресурсів бібліотеки; «доступ до ресурсів 24/7»;
- бібліотечні послуги з використанням інтернету: «інтернет-послуги, дистанційні бібліотечні послуги; надання веб-довідок; допомога у створенні блогу, сайту, е-пошти, презентації; навчання блогерству; ксерокопіювання, ламінування, сканування, друк документів, брошурування; пошук інформації; створення буклетів, оголошень, рефератів та проектів, сценаріїв; надання комп’ютерних засобів зв’язку для спілкування; zoom-конференції з бібліотеки, онлайн-навчання»;
- проведення заходів з: «користування комп’ютером, навчання інформаційної грамотності, навчання на онлайн-платформі «Дія. Цифрова освіта», навчання комп’ютерних знань, діяльність інтернет-центру» тощо;
- проведення соціокультурних, просвітницьких заходів «тренінг, майстер-клас, конкурс, екскурсія по бібліотеці, вечір відпочинку, коучинг; організація змістового дозвілля; бібліотечно-краєзнавчий туризм»;
- робота клубів та об’єднань за інтересами, у т.ч. онлайн, ««Школа творчості», школа професій, гурток з програмування, англомовний гурток, студія звукозапису».

У переліку послуг також: «перегляд фільмів і мультильмів, ігрова зона/майданчик/кімната, зона для спілкування, консультації сімейного психолога; інформування за допомогою електронного навігатора, електронний формулляр, е-каталог, послуги «Бібліоняня», «Бібліомайданчик для дітей».

Питання «Які нові форми роботи з користувачами з’явилися в бібліотеці у 2020-2021 році?» містило 2 підпитання, у кожному з яких пропонувалося назвати не менше 5 позицій нових ОФЛАЙН та ОНЛАЙН форм роботи з користувачами. На питання анкети

відповіли **92,3%** учасників дослідження, **7,7%** не відповіли або відповіли «не комп’ютеризована бібліотека».

Серед тих, що відповіли, назвали **141** захід *проведений в реальному часі*. Для названих форм роботи характерні, безперечно, новизна, інформативність, комунікативність, пізнавальність, наближеність до дитячої аудиторії. Перераховані форми роботи спрямовані на популяризацію книги і читання; навчання інформаційної та медіаграмотності; цікаве проведення дозвілля; рекламу бібліотеки за межами закладу (*додаток А*).

Указано більше **170** форм заходів, *проведених для користувачів віртуально* та які мали різну направленість.

Ефективним інструментом забезпечення доступу до інформації віддалених користувачів стали віртуальні виставки, відеогляди, онлайн-презентації книг, буктрейлери, медіаконтент «#LikeКнигу» (реклама книги з коротким описом), інформація про літературний сегмент інтернету – посилання на сайти письменників тощо.

У популяризації читання бібліотекарі широко використовували *онлайн заходи*: відеопокази з обговоренням книг, поетичні членджі, голосні читання, презентацію літератури у вигляді відеороликів у рамках бібліотечного Інтернет-проєкту «#Читаймо». Відбувалася промоція книги у соцмережах – на сторінках бібліотек у фейсбук велися рубрики «Читач рекомендує», «Тет-а-тет з книгою» та інші.

Розраховані на інтелектуальне дозвілля віддалених користувачів були ігри, подорожі, вікторини, Школа Хогвартс, марафон, зустрічі, свята, опитування, медіауроки, відеоколажі, краєзнавчий медіаетюд тощо.

Перелік ОНЛАЙН форм роботи наведено у *додатку Б*.

На питання «Які нові електронні ресурси створені у бібліотеці за 2020-2021 р.? (написати до 10 позицій)» відповіли **69,2%** респондентів; **30,8%** зазначили: «не створювалися», «не створені із-за відсутності технічних можливостей». Ті, хто

відповіли, назвали **124** електронних ресурси, створених для користувачів (*додаток В*).

«Які онлайн-сервіси, платформи та програми було використано для створення нових інтернет-ресурсів? (написати до 10 позицій: назvu ресурсу з посиланням – назvu онлайн-сервісу)».

Відповіді дали **73,1%** респондентів, **15,4%** не відповіли, **11,5%** зазначили: «не було використано», «слабка технічна база».

Для створення інтернет-ресурсів бібліотекарі освоїли різноманітні онлайн-сервіси, платформи і програми. Серед названих:

операційна система «Windows»;

програми для створення презентацій, відео: «Microsoft PowerPoint», «Canva», «Genially», «Prezi», «Google презентація», «KineMaster», «Video Editor», «Windows Live», «ProShow Producer», «PowToon»;

мультимедійні ресурси для зберігання інформації: «Padlet», «Google Диск», «SlideShare»;

сервіси для створення інтерактивних вправ: «LearningApps», «Wordwalls»; ігрова платформа «Kahoot»; інтернет-ресурс «Jigsawplanet» для створення пазлів;

сервіси Google: «Google форми», «Google фото», «Google Maps», «Google Docs», «Google Play»;

інструмент для створення електронних книг «Book Creator», платформа «SoundCloud» для розповсюдження звукової інформації;

додаток для подкастів «Castbox»;

аудіоредактори: «Audio Editor», «Movavi Video Suite», «Piktochart».

відеоредактори «Movavi Video Editor», «Movavi library», «Clipchamp», «VideoPad», «Movie Maker», «Kine master», «InShot»;

фоторедактори «Fotor», «Фотошоп-онлайн»;

графічний редактор «Crello»; конвертер для стиснення анімацій «GIF»;

А також сервіс «Zoom», платформа «Telegram», мобільний додаток «Viber», відеохостинг «YouTube», пошукова система «Google», соціальні мережі «Facebook», «Instagram». Програмне забезпечення ІРБІС.

Але не всі, хто назавв використані онлайн-сервіси, програми, надали посилання на створені ними ресурси – лише 36,8% респондентів. Ними було надано посилання на 70 назв віртуальних заходів. У додатку Д подано посилання на окремі е-ресурси, створені бібліотекарями.

«З якими проблемами у використанні нових онлайн-сервісів, платформ та програм зіткнулися працівники бібліотеки під час створення нових інтернет-ресурсів?» На це питання дали відповідь 96,2% респондентів, 3,8% – не відповіли. Серед проблем, за кількістю відповідей, як видно з рис. 4, лідерують: програмне забезпечення, технічне забезпечення і наявність IT-фахівців, фінансове забезпечення. Не менш важливим є наявність відкритого доступу до онлайн-ресурсів, самоосвіта. Серед «інших» відповідей: «багато сервісів недоступні українською мовою», «багато платформ платних на англійській мові», «недостатньо сервісів українською мовою».

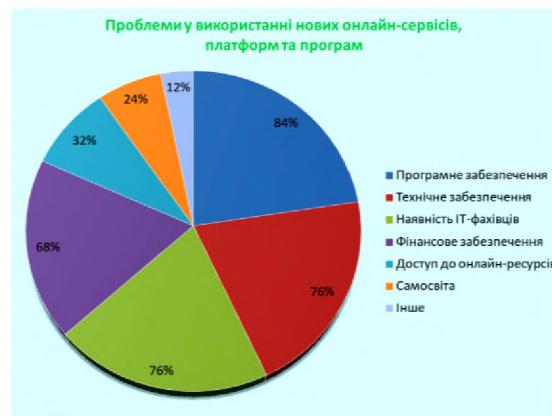

Рис. 4. Проблемами у використанні нових онлайн-сервісів, платформ та програм

«Які ще онлайн-ресурси потрібні бібліотеці в умовах запровадження локдауну із запобігання розповсюдженю COVID-19 та дистанційного надання послуг користувачам?» – це питання містило 4 підпитання:

1. «Ресурси якої тематики/спрямування?» – відповіли **88,5%** опитаних, серед яких:

8,7% вказали, що таких ресурсів «достатньо»;

4,3% – «складно визначити»;

21,7% – «освітнього спрямування», «ресурси на допомогу вивченням шкільної програми»;

30,4% – ресурси для «створення відеопродукції, онлайн-дошок», роботи з відеофайлами;

34,9% – «діджитальні послуги», «електронні бібліотеки», «віртуальні музеї і виставки», «інформаційні онлайн-довідки з широкого кола питань; проведення онлайн-заходів», «сучасна українська та зарубіжна література», «хобі та дозвілля, держава та право», «комунікативні».

2. «Якого онлайн-інструментарію для створення ресурсів недостатньо (відео, аудіо, інтерактивні, презентації тощо)?» На питання відповіли **92,3%** учасників дослідження. Названо 47 позицій. *Недостатньо:*

62,5% вказали відеосервісу українською мовою (окремо названі сервіси «Biteable», «VideoScribe»);

45,8% – інтерактивного сервісу;

37,5% – аудіо;

20,8% – презентацій, зокрема, «Powtoon»;

16,7% – редакторів (відео, фото, аудіо);

8,3% – інфографіки, зокрема, «Piktochart»);

4,2% – Scoot & Doodle (інтерактивний інструмент, що дозволяє віддалено працювати з колегами над різними проектами).

3. «Відкритого безкоштовного доступу до якого нового функціоналу створення інтернет-ресурсів?(потрібно)» Із загальної кількості респондентів: **34,6%** не відповіли, **7,7%** написали «складно сказати, усе задовольняє» і **57,7%** конкретно назвали 22 онлайн-сервіси, платформи до яких хотіли б мати безкоштовний

доступ. Це: «платформа «Fugebox», програма «AKVIS Sketch», сервіс «Storyboard That», кліп-арт, музика мп3, canva, kinemaster, prezzi (хмарне презентаційне програмне забезпечення), доступ до онлайн конструкторів ігор та вікторин, до платформ опитувань і голосувань, онлайн-дошок, програм «Movavi Video Suite» (для обробки відео), «Photodex ProShow Producer» (для створення презентацій та відео), безкоштовні програми для поширення інформації» тощо.

4. «Інше» – відповіли **38,5%** респондентів. Щодо потрібних онлайн-ресурсів бібліотекарі назвали 13: «безкоштовний доступ до онлайн-сервісу «Genially», інтернет-сервіси для створення електронних книг, skype, кліп-арт, музика мп3, оновлення технічного забезпечення, безкоштовне програмне забезпечення, онлайн-сервіс «Dipity», багатофункціональний відео-редактор». Серед необхідного також наявність IT-фахівця.

«На які процеси роботи, на Вашу думку, необхідно впровадити нормування?». Для **73,1%** респондентів нормування вимагають процеси, пов’язані зі створенням е-ресурсів, роботою за комп’ютером, наповненням контенту сайту, блогу, сторінок у соціальних мережах, облік видачі інформації інтернет-користувачам, проведення онлайн-заходів, пошук інформації в інтернет, створення проектів, проведення заходів для дітей з комп’ютерної грамотності. Також серед опитаних: **11,5%** – не відповіли, **3,9%** – «не думала про це», **11,5%** вважають нормування не потрібним «так як одна і та ж робота займає різну кількість часу, наприклад, буктейлер, вікторина або презентація залежать від креативності та знайденої інформації».

Проблеми

з якими зіткнулися працівники бібліотек під час створення нових е-ресурсів, послуг: недостатнє програмне і технічне забезпечення, відсутність IT- фахівців, фінансове забезпечення. Все це потрібно, щоб бібліотеки могли нормальню працювати і виконувати своє суспільне призначення з більшою користю та витратою менших ресурсів.

Висновки

Розмаїття інновацій, що стрімко входять у бібліотечне життя, вражає. Вони допомагають бібліотекам стати конкурентоспроможними, запроваджувати нові послуги, створювати позитивний імідж у суспільстві, що зрештою і формує нову модель діяльності бібліотек.

Сучасні спеціалізовані бібліотеки для дітей, які мають комп'ютерну техніку, доступ до інтернету, значно розширили асортимент своїх послуг і в реальному, і в віртуальному просторі. Бібліотеки активно використовують сайти, блоги, сервіси соціальних мереж «Фейсбук», «Інстаграм», власні канали на відеохостингу «YouTube» для розміщення інформаційних ресурсів. Вони привертають увагу користувачів, як до зібрань, що зберігаються у фондах, так і до літературних новинок; здійснюють системну діяльність щодо популяризації книги та читання в електронному середовищі. Активно розповідають про конкретні твори та їх авторів – класиків, сучасних письменників, зокрема, місцевих літераторів, за допомогою буктрейлерів, віртуальних книжкових виставок, тематичних медіапроектів тощо.

Супроводу читання допомагають веб-списки, бібліографічні, біобібліографічні покажчики, віртуальні презентації окремих книг.

Практично кожна бібліотека розвиває різні клубні форми роботи.

Застосовують інтерактивні форми підтримання інтересу до читання; скайп та чат-технології для виявлення літературних уподобань користувачів, спілкування, проведення заходів.

Використовують інструменти zoom, viber для відеонавчань, а для створення власних е-ресурсів – різноманітні онлайн-сервіси, платформи, програми.

Проте, поряд з продукуванням послуг, маємо формувати попит на них; проводити постійний моніторинг потреб користувачів, оперативно реагувати на їх зміни, постійно стежити за тим, що потрібно змінити, підкріпити рекламию, скасувати або організувати знову.

Додаток А

Перелік ОФЛАЙН-форм роботи з користувачами, що з'явилися в бібліотеках у 2020-2021 роках

Космічний каламбур, історичний хронограф, дискусійна карусель, magik-school, поетичний перегук, романтик-шоу, квест, лавочки-читалочки, айстопер, бібліофреш, літературний десант, літературний глобус, школа творчості, день взаємної інформації, фотоконкурси, кафе-читальня, «Бібліоскринъка» вітань від найкращих друзів бібліотеки», хіт-бек, сторітелінг, ювілейна імпреза, кінолекторій, англомовний гурток, гурток з програмування, PR-акція «Фотосесія для іменинника», книжкові вибори, піжамна вечірка, гарбузове паті, еколабораторія, заняття з 3D-моделювання, заняття з Робоклубу, кінопоказ, заходи з використанням QR-коду, Book Slam - рекламна гра-конкурс «Я прочитав і Вам раджу», дебют літературний, інформаційне сафарі, коучинг, «аудіокнига у бібліотеці», европікнік, народознавча толока, мовні розваги, вуличні акції, виставка-рейтинг (література відібрана за попереднім голосуванням читачів), виставка-адвайзер, book-мандрівки, літвояж, літературні сніданки з письменниками, профі-тайм «Бібліотекар на годину», юридичний пазл, бібліокешинг, шанс-вікторина, бібліотечний коворкінг з виготовлення тактильних книг.

Додаток Б

Перелік нових ОНЛАЙН-форм роботи з користувачами, що з'явилися в бібліотеках у 2020-2021 роках

Онлайн-бесіди, віртуальні подорожі, відеогляди літератури, майстер-класи онлайн, інтерактивні вікторини, вправи та ігри, пазли, book-хвилинки про новинки, онлайн-фотоподорож, онлайн-конкурс фотографій оригінальних сюжетів читання книг, віртуальна виставка, віртуальний калейдоскоп, відеофлешмоб, інтерактивні плакати, відеовізитка, бібліотечна шпаргалка, відеоказки, віртуальні мандрівки в часі, школа часу, Школа Хогвартс, віртуальний калейдоскоп, віртуальні зустрічі, відеоколаж, відеофреш, онлайн-презентації книг, онлайн-експурс, відеопокази з обговоренням книг, онлайн-читання, відеоекспурсії, віртуальний калейдоскоп, інтернет-фотоконкурси, віртуальний огляд літератури, фотоквести, медіауроки, book-стежина, поетичні челенджі, онлайн-голосування, бліц-info, велнес-поради, заняття Codeклуб, бібліографічна бієнале, бібліографічне доміно, буктрейлер, флешбук, чілдрен фест, малинова паті, велнес-поради, онлайн-знакомства, онлайн-рекомендації, бібліогід, рекламний буклет, презентації літератури у вигляді відеороликів, заняття в клубах та гуртках в груповому чаті мобільного додатку «Viber»; свята в онлайн-форматі, спілкування з читачами у чаті viber, онлайн вистави КнигоTeатру, читацький щоденник (читацький щоденник в електронному вигляді для полегшення підготовки до ЗНО), рубрика на сторінці фейсбуку «Читач рекомендує», рубрика «Тет-а-тет з книгою», онлайн опитування, інформування і зворотний зв'язок з користувачами через соціальні мережі «Viber», «Telegram», представлення заходів на каналі «YouTube», медіаконтент «#LikeКнигу», краєзнавчий медіа етюд та інші. Мережеві акції, флешбуки та конкурси.

Додаток В

Нові електронні ресурси створені бібліотеками в 2020-2021 роках

«Бібліотечні сторінки у facebook і youtube, блог, чат-бот, спільнота у viber. Продовження терміну користування та замовлення книг через сайт, семінари з підвищення кваліфікації на zoom. Відеогляди, інтерактивні вікторини, віртуальні подорожі, майстер-класи; онлайн-конкурси, віртуальні книжкові виставки, презентації, відеоролики, літературне відеознайомство «Сила таланту», виставки нових надходжень, 3-D мапа, інтерактивний плакат, інтерактивні книги, відеовізитка, бібліотечна шпаргалка, відеопортаж «Любов до України вустами наших дітей», «Селфі з улюбленою книгою», буктрейлер «Кожна книга – це країна», віртуальна зустріч «Пам'ятаємо, не забуваємо...», мотиватор бібліотечний, інтерактивна виставка «Математика навколо нас», вебреклама «Бібліотека для дітей – територія ідей!», відеоказки, інтерактивні вправи, онлайн-ігри, вебліографічні списки корисних посилань, інтерактивні Google-карти, онлайн-експурсії, відеоподорож «Український воїн»; екологічна онлайн-гра «Вікно в природу»; QR квест «Бібліографія – ключ для всіх наук», вебспісок «Інноваційні горизонти виховання», подкаст «Відкрита книга», літературні та мовні ігри «Подорож до «Книги джунглів» Р.Кіплінга», казки О. Іваненко в пазлах, проект «Літературні хвилиники з Їжачком-Мудрячком», історична розвідка «День Соборності України», проект з популяризації читання «Читай! Часу не втрачай!», вебподія «День безпечного Інтернету», «Дитячі книжки-білінгви. ОДНА КНИГА – ДВІ МОВИ», вебпроект «Твоя Інформаторія: абетка безпеки», бібліоінформер «Дбаємо про довкілля відповідально і креативно», «Передбачення від письменника» (ознайомлення читачів з творчістю письменників через онлайн-гру), «LikeКнигу» (рекомендації книг онлайн), Інтернет-проект «#Читаймо!» на каналі «YouTube», Book&Art studio «Книгодрузяки» KropChild на фейсбуку» тощо.

Додаток Д

Посилання на окремі е-ресурси створені бібліотеками для дітей

Презентації літератури у вигляді відеороликів у рамках бібліотечного Інтернет-проекту «#Читаймо!» // Кіровоградська ОДБ ім. Т.Г. Шевченка. – Режим доступу: <https://cutt.ly/5HEiV1o>

Передбачення від письменника: ознайомлення читачів з творчістю письменників через гру // Кіровоградська ОДБ ім. Т.Г. Шевченка. – Режим доступу: <https://cutt.ly/CHEpikF>

«LikeКнигу» (рекомендації книг онлайн) // Кіровоградська ОДБ ім. Т.Г. Шевченка. – Режим доступу: <https://cutt.ly/3HERv3o> , <https://cutt.ly/KHEpWj3> , <https://cutt.ly/YHEaj3T>

Кросворди для перевірки знань, онлайн-вікторини // Кіровоградська ОДБ ім. Т.Г. Шевченка. – Режим доступу: <https://cutt.ly/SHEs4fB> , <https://cutt.ly/9HEduUr>

Онлайн-гра «Казкові друзі» // Кіровоградська ОДБ ім. Т.Г. Шевченка. – Режим доступу: <https://cutt.ly/pHEdOU6>

Відеотека // Гайворонська бібліотека для дітей філія №1. – Режим доступу: <https://cutt.ly/kHEdBMn>

Інтерактивна Google-карта «Літературна Гайворонщина» // Гайворонська бібліотека для дітей філія №1. – Режим доступу: <https://cutt.ly/NHefeTa>

Віртуальні книжкові виставки // Гайворонська бібліотека для дітей філія №1. – Режим доступу: <https://cutt.ly/aHEfsgo>

Вікторина-круїз «Світ навколо нас» // Гайворонська бібліотека для дітей філія №1. – Режим доступу: <https://cutt.ly/NHefcRK>

Літературна візитка «Життєвий простір: Олександр Гаврош» // відділ обслуговування дітей КЗ «ЦПБ Компаніївської селищної ради». – Режим доступу: <https://cutt.ly/rHEfOFj>

Інтернет-круїз «Музеями Європи» // відділ обслуговування дітей КЗ «ЦПБ Компаніївської селищної ради». – Режим доступу: https://youtu.be/QH7BCx_0z6U

Мандруємо Україною: 3-D мапа // Бібліотека-філія для дітей №19 МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/GHEgwID>

Книга джунглів: пригодницька вікторина // Бібліотека-філія для дітей №19 МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/0HEhiPp>

10 причин любити рідне місто: відеокрос // Бібліотека-філія для дітей №19 МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/eHEhbpb>

Любов до України вустами наших дітей: відеорепортаж // КУ «Петрівська бібліотека для дітей». – Режим доступу: <https://cutt.ly/8HEhAyt>

Відеоколаж «Петрівщина моя вишивана» // КУ «Петрівська бібліотека для дітей». – Режим доступу: <https://cutt.ly/sHEl1up>

Відеофреш літературними країнами «Кожна книга – це країна» // КУ «Петрівська бібліотека для дітей». – Режим доступу: <https://cutt.ly/tHEh9Tg>

Відеоролик «День народження світлофора» // КЗ «Олександрівська бібліотека для дітей». – Режим доступу: <https://cutt.ly/LHEziGQ>

Відеопортрет «Чарівниця юних душ»: до 70-річчя від дня народження Г. Малик // КЗ «Олександрівська бібліотека для дітей». – Режим доступу: <https://cutt.ly/3HEzE3P>

ХАУКАСТ «Гігіена читання» // ЦМБД МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/JHEzZti>

Літературна мапа «Улюблені письменники кропивницьких дітей на карті світу» // ЦМБД МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/0HEz5y4>

Віртуальна екскурсія до Центральної міської бібліотеки для дітей міста Кропивницького // ЦМБД МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/LHExlHZ>

Лялькова онлайн-вистава «Будиночок для друга» // ЦМБД МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/YHExH35>

Подкаст «Відкрита книга» // Бібліотека-філія для дітей № 21 МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/THEx5c0>, <https://cutt.ly/vHEvrX4>

Літературна гра «Подорож до «Книги джунглів» Р. Кіплінга // Бібліотека-філія для дітей № 21 МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/0HEvvr1>

Проект «Літературні хвилинки з Їжацком-Мудрячком» // Бібліотека-філія для дітей № 21 МЦБС м. Кропивницький. – Режим доступу: <https://cutt.ly/CHEvVil>

Проект з популяризації читання «Читай! Часу не втрачай!» // Бібліотека-філія для дітей № 21 МЦБС м. Кропивницького. – Режим доступу: <https://cutt.ly/zHEmN75>

Інтерактивна гра «Я – маленький українець і знаю символи своєї держави» // ЦМБД ім. Ю. Гагаріна Олександрійської МЦБС. – Режим доступу: <https://cutt.ly/XHEQX2p>

Інтерактивна гра «Цікавинки від Мікробота» // ЦМБД ім. Ю. Гагаріна Олександрійської МЦБС. – Режим доступу: <https://cutt.ly/jHEWijY>

Цикл роликів релакс-time «Zoo-цикавинки» // ЦМБД ім. Ю. Гагаріна Олександрійської МЦБС. – Режим доступу: <https://cutt.ly/uHEONNp>, <https://cutt.ly/THEQ7Ai>

Сеанс пам'яті «Гірчить Чорнобиль крізь віки» // Олександрійська міська бібліотека-філія №3 для дітей. – Режим доступу: <https://cutt.ly/aHE1Ld>

Книжкова мапа «#Віртуальні мандрівки з Г.К.Андерсеном» // Олександрійська міська бібліотека-філія №3 для дітей. – Режим доступу: <https://cutt.ly/YHEI8Vh>

Відповідальна за випуск Т. С. Манжула
Укладач Н. І. Растворгужева

Видавець та виготовлювач
Кіровоградська обласна
бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка
вул. Шевченка, 5
м. Кропивницький, 25006
сайт: <http://librarych.kr.ua>
тел/факс: (0522)32-15-26, 35-12-63
e-mail: 02219398@mail.gov.ua